

ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

กระทรวงการศึกษาของเมียนมาร์เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารการศึกษาของประเทศ โดยใช้ระบบการศึกษาแบบ 5 - 4 - 2 ดังนี้

- ประถมศึกษา 5 ปี
- มัธยมศึกษาตอนต้น 4 ปี
- มัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ปี

โครงสร้างระบบอุดมศึกษาเมียนมาร์เป็นแบบ 4 - 1 - 3

- ปริญญาตรี 4 ปี
- Qualifying class 1 ปี
- ปริญญาโท 3 ปี

กรมการศึกษาพื้นฐาน (Department of Basic Education) ของเมียนมาร์เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการวางแผนนโยบายและบริหารการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มัธยมศึกษา รวมทั้งการฝึกหัดครู แต่เดิมนั้นเป็นระบบบริหารซึ่งรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลาง ต่อมาได้มีการกระจายอำนาจการบริหารออกไปสู่ระดับรัฐและหัวเมืองต่าง ๆ โดยมีหัวหน้าส่วนการศึกษานั้น ๆ เป็นผู้ควบคุมดูแลและประสานงาน รัฐเป็นผู้สนับสนุนด้านงบประมาณของทุกโรงเรียน โดยนักเรียนจะชำระค่าเล่าเรียนเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้น

ในด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมียนมาร์พยายามที่จะจัดให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ แต่ยังมีปัญหา เช่น ไม่สามารถจัดหาอาคารสถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ให้กับโรงเรียนในบางท้องที่ได้ รัฐบาลเมียนมาร์ได้ตั้งเป้าหมายที่จะให้มีโรงเรียนอย่างน้อยหนึ่งแห่งในทุกหมู่บ้าน

* กรมเทคนิคและอาชีวศึกษา (Department of Technical and Vocational Education) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Ministry of Science and Technology) เป็นหน่วยงานที่ดูแลจัดการศึกษาด้านวิศวกรรมเครื่องกล คหกรรม และการฝึกหัดครูทางด้านช่างเทคนิค

การเรียนการสอนมีทั้งเต็มเวลาและนอกเวลา มีทั้งหลักสูตรระยะยาวและระยะสั้น เพื่อรองรับความต้องการของตลาดแรงงานในสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเมียนมาร์ที่กำลังเปลี่ยนแปลง

กรมอุดมศึกษา (Department of Higher Education) ทำหน้าที่วางแผน นโยบายและดำเนินการด้านอุดมศึกษาของประเทศ จัดการศึกษาในรูปแบบของมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมีสถาบันเทคโนโลยีที่จัดการศึกษาวิชาชีพในระดับสูงที่ใช้เวลาในการศึกษา 4 - 6 ปี ตามลักษณะวิชาอีกด้วย

การศึกษาพิเศษอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงสวัสดิการสังคม การบรรเทาทุกข์ และการตั้งรกรากใหม่ * (Ministry of Social Welfare, Relief and Resettlement) และองค์กรไม่แสวงผลกำไร ตัวอย่างสถานการศึกษาพิเศษภายใต้กระทรวงสวัสดิการสังคม เช่น

- โรงเรียนสำหรับคนตาบอด กรุงย่างกุ้ง
- โรงเรียนสำหรับคนหูหนวก เมืองมันตะเลย์

- โรงเรียนสำหรับเด็กพิการ กรุงย่างกุ้ง
- ศูนย์ฝึกอบรมอาชีพศึกษาสำหรับผู้ใหญ่พิการ กรุงย่างกุ้ง

ปีการศึกษาของเมียนมาร์ในระดับการศึกษาพื้นฐานประกอบด้วย 36 สัปดาห์และแบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษา

ตารางแสดงระบบการศึกษาของเมียนมาร์

ระดับการศึกษา		ระดับชั้นการศึกษา	ระยะเวลาการศึกษา	อายุผู้เข้าเรียน
ก่อนประถมศึกษา	ก่อนวัยเรียน		3 ปี	3 - 5 ปี
ประถมศึกษา	อนุบาล		1 ปี	5 ปี
	ประถมศึกษาตอนต้น	เกรด 1 - 2	2 ปี	6 - 7 ปี
	ประถมศึกษาตอนปลาย	เกรด 3 - 4	2 ปี	8 - 9 ปี
มัธยมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	เกรด 5 - 8	4 ปี	10 - 13 ปี
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	เกรด 9 - 10	2 ปี	14 - 15 ปี
อุดมศึกษา	สถาบันเทคนิค อาชีวศึกษา		1 - 3 ปี	16 - 18 ปี
		มหาวิทยาลัย	ปริญญาตรี	4 ปี
	วิทยาลัย	Qualifying class	1 ปี	
		ปริญญาโท	3 ปี	
		ปริญญาเอก	อย่างน้อย 4 ปี	

เมื่อสิ้นปีการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนทุกคนจะต้องผ่านการสอบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แบ่งตามเส้นทางที่นักเรียนเลือกเรียนเมื่อจะเข้าชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ สายวิทย์หรือสายศิลป์ โดยนักเรียนชั้นมัธยมปลายทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาพม่า ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ นักเรียนสายวิทย์เรียนเพิ่มอีก 3 วิชา ได้แก่ เคมี ฟิสิกส์และชีววิทยา ในขณะที่นักเรียนสายศิลป์เรียนวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์และเศรษฐศาสตร์) เมื่อจบการศึกษาแล้วนักเรียนจะได้รับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ ประกาศนียบัตร A และประกาศนียบัตร B โดยผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตร A จะได้รับอนุญาตให้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย และจะต้องผ่านการสอบเข้ามหาวิทยาลัย (ซึ่งดูแลโดยคณะกรรมการจัดการสอบเมียนมาร์)

ในช่วงกลางเดือนพฤษภาคม และจะประกาศผลสอบทั่วประเทศในเดือนมิถุนายน นักเรียนที่ได้รับคะแนนยอดเยี่ยมตั้งแต่ 5 วิชาขึ้นไป (หรือได้คะแนนรวมไม่ต่ำกว่า 500 คะแนนจากคะแนนเต็ม 600 คะแนน) จะได้รับโควตาให้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยแพทย์แห่งใดแห่งหนึ่งของเมียนมาร์หรือมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมากที่สุด

เป็นที่น่าสังเกตว่า นักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนนานาชาติ (โรงเรียนที่สอนเป็นภาษาอังกฤษ) หรือโรงเรียนเอกชนไม่มีสิทธิ์ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย (และไม่สามารถเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเมียนมาร์ได้) ปกติ นักเรียนเหล่านี้จะไปศึกษาต่อต่างประเทศ เช่น ประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย ออสเตรเลีย อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2553 มีนักศึกษาพม่าไปศึกษาต่อที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นจำนวนถึง 695 คน ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้เข้าศึกษาในวิทยาลัยศิลปศาสตร์เอกชนเป็นจำนวนมากที่สุด

(ที่มา : หนังสือ Higher Education in Myanmar โดย Department of Higher Education (Lower Myanmar), Ministry of Education, the Government of the Republic of the Union of Myanmar เดือนเมษายน พ.ศ. 2555

<http://www.classbase.com/Countries/Myanmar/Education-System>

http://en.wikipedia.org/wiki/Education_in_myanmar

และ http://www.ibe.unesco.org/fileadmin/user_upload/archive/Countries/WDE/2006/ASIA_and_the_PACIFIC/Myanmar/Myanmar.pdf)